

de Moeial

*Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983*

Mei 2014

Wie graait er in uw beurs?

België - Belgique

P.P. - P.B.

1160 Oudergem

Gemeenteplein

BC31570

INHOUD

Opinie

- 3 Koekjesfabriek
Edito
- 15 De zeven culturen
Aan de decanen
- 18 U, dierbare volksverheffing
Over N-VA's onderwijsvisie

Nieuws

- 4 Studentenrestaurant trekt meer bezoekers
VVS stelt participatieonderzoek voor op jaarlijkse congres
- 5 VUB koopt licentie voor nieuwe plagiaatsoftware
Statuut van de studentenvertegenwoordiger wordt verplicht
- 6 Hervorming Erasmus+: Stagiairs krijgen lagere beurs

Reportage

- 8 De beurs van Brussel
Situatieschets van de beursstudenten aan de VUB

- 16 Studenten stomen Schaarbeekse jongeren klaar voor hogere studies
Vzw CréActions

Interview

- 10 Caroline Gennez pleit voor meer samenwerking tussen de kleinere associaties

Cultuur

- 14 Ars Poetica
Elastiekje
- 20 I Am Oak
Aangenaam, ik ben Moeial
- 22 Uitgekeken: Adam's Apples
De onze is gezwollen
- 24 Los Vigilantes en Paint Fumes
Een gestructureerd dieptedubbelinterview
- 26 Literaire geesten
Victor Hugo
- 27 Agenda
Van de beste blok ooit!

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: redactie@demoeial.be

Web: www.demoeial.be

+ *facebook, twitter, issuu*

Hoofdredacteur: Stéphanie Romans

Adjunct-hoofdredacteur: Paola Verhaert

Secretaris: Charlotte De Grauwe

Redactieleden: Alvaro Avelar, Lars Breuls, Manly Callewaert, Ruben Claesen, Sarah Fellahi, Sarah

Hamdi, Joren Janssens, Quinten Joris, Ken Pieraerts, Ken Sody, Gaétan Verdikt

Redactiemedewerkers: Erwin Aerts Lopez, Sara Leemans, Pieter Jan Van Pevenage

Fotografie: Jonathan Bertholet, Manly Callewaert, Sarah Hamdi

Illustratie: Quinten Joris

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, S. Carmiggelt, Stig Geukens, Maurice De Wilde

Lay-out: Stéphanie Romans

Eindredactie: Lars Breuls, Ruben Claesen, Ken Pieraerts, Stéphanie Romans

Verzonden naar drukker op: 10 mei 2014

Jaarabonnement: 30 euro

Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar redactie@demoeial.be

Oplage: 2000 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

EDITO

Koekjesfabriek

Niet alleen de huidige studenten moeten weer uitkijken naar de examens, ook heel wat scholieren hebben werk voor de boeg. Sommige onder hen kunnen zich weer inschrijven voor de ijkingstoets wiskunde. Via die test ze te weten komen of ze genoeg wiskundige bagage hebben om succesvol aan een opleiding te beginnen. Scoren ze slecht, dan krijgen ze begeleiding.

Deze ijkingstoets is slechts het begin van een universitaire carrière waarin het handje nog dikwijls zal worden vastgenomen. De initiatieven om het slaagpercentage van opleidingen op te krikken stoppen immers niet bij ijkingstoetsen voor strikt wiskundige richtingen. In steeds meer opleidingen duiken bijvoorbeeld colleges op ter begeleiding van de bachelor- of masterproef. De prerequisites nemen toe en de toepassing ervan is meer rigide geworden.

Ironisch genoeg stelt de universiteit zich steeds minder flexibel op tegenover studenten met een flexibel studietraject. Dat bleek wel uit een hervorming van het Onderwijs en Examenreglement aan het begin van dit academiejaar. Studenten die over onvoldoende leerkrediet beschikten, konden zich niet meer inschrijven om hun opleiding af te maken. Zonder uitzondering of beroepsmogelijkheid.

Voor die bepaling is de VUB inmiddels teruggefloten. De bewuste bepaling zal het moeten aanpassen. Het nieuwe voorstel is dan ook om mensen met weinig leerkrediet die toch toegelaten zouden worden, een extra kost aan te rekenen van zo'n tien euro per studiepunt. Een hoge financiële drempel voor sommige studenten. Het artikel bleek bovendien het resultaat van onbedachtzaamheid. Er was geen rekening gehouden met beursstudenten. Een gereduceerd tarief voor deze minder vermogende groep was niet ingeschreven. Ook ontbrak in het voorstel elke motivatie voor het kiezen van het decretaal hoogst mogelijke bedrag per studiepunt. Hoeveel studenten uiteindelijk onder deze regeling zouden vallen, kon men evenmin

verduidelijken. Opvallend, aangezien deze vragen toch te verwachten mogen zijn op de Studentenraadsvergadering waar het voorstel werd besproken.

Hoe dan ook is dit voorbeeld symptomatisch voor de hedendaagse trend. De universiteit doet er alles aan om je te rekruteren en kan je vervolgens niet vlug genoeg als gediplomeerde wegwerken. Koekjesfabriekbeleid.

Alle studiebegeleiding, ijkingstoetsen en werkcolleges bij eindschrijfties zijn bovendien niet het resultaat van hulpvaardigheid, maar van financiële overwegingen. Een student met een diploma levert geld op. Een student die zijn diploma behaalt binnen de voorziene studietijd, is nog het meest waard op de balans.

Hoe vaak lezen we het niet in de kranten en horen we het niet in het nieuws? 'Slechts dertig procent van de studenten slaagt in eerste jaar' of 'Studenten studeren steeds langer'. Daarop volgen scherpe opinies van academische overheden over 'hoe dit toch echt niet meer kan' en 'dat het genoeg is geweest'. Het is echter de hypocrisie ten top om de studietrajecten en slaagpercentages uit te drukken in academiejaren. De flexibilisering van het hoger onderwijs maakt het immers mogelijk om niet alle studiepunten te behalen en toch zonder vertraging verder te studeren. Het biedt studenten de mogelijkheid om hun studies te spreiden en af te ronden in het tempo dat zij zelf haalbaar achten.

Nu steeds meer studenten gebruik maken van die flexibiliteit door bijvoorbeeld een thesisjaar in te lassen, schreeuwt de wereld moord en brand en schieten de begeleidende initiatieven als paddenstoelen uit de grond. Dat er begeleiding bestaat, is natuurlijk goed, maar die mag niet ten kosten gaan van de autonomie van de student. De drang tot studentenbetutteling verandert het universitair onderwijs in de genen tot een voortgezette middelbare school. ♦

Stéphanie Romans, hoofdredacteur

Studentenrestaurant trekt meer bezoekers

Het studentenrestaurant wordt alsmaar populairder onder studenten en personeelsleden van de VUB. In 2013 voedde het restaurant op de campus van Etterbeek vijf procent meer monden dan het jaar ervoor. In Jette daalde het verbruik met 2,3 procent.

Het restaurant heeft berekend dat studenten en personeelsleden de resto steeds vaker bezoeken. De dagmenu's zijn het populairst. Dagmenu 1 en 2 maken samen 52 procent uit van de verkochte maaltijden. Ook het vegetarisch menu blijkt populair met een aandeel van 17 procent.

Exit grill

Het minst populaire menu was het grillaanbod. Eerder dit academiejaar besloot het restaurant met instemming van de Studentenraad om het grillmenu niet langer aan te bieden. Het menu was te arbeidsintensief en te duur om het behoud nog te rechtvaardigen. Bovendien past het vleesrijke menu niet bij het duurzame imago dat het restaurant nastreeft.

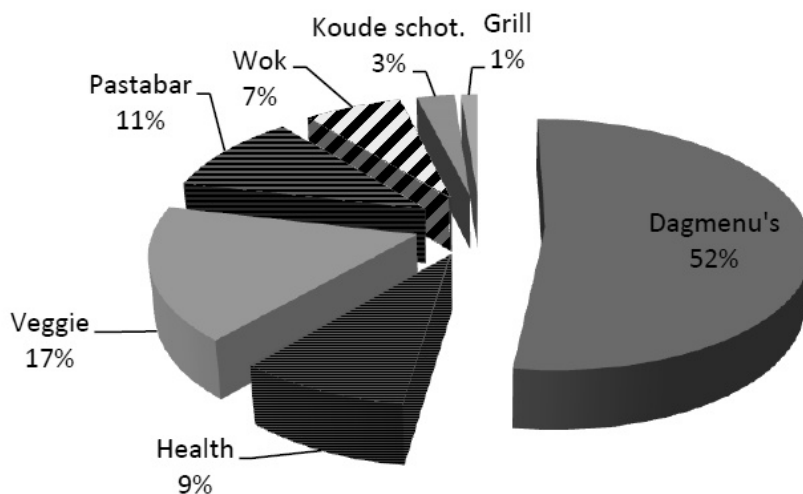
Studenten waren echter teleurgesteld en probeerden de beslissing terug te draaien door een petitie op te starten. Die haalde nog geen 300 handtekeningen op.

Uitbreiding

Het bezoek aan de cafetaria is dan weer niet gestegen. Volgens het restaurant komt dat omdat de toeginfrastructuur simpelweg niet meer mensen kan bedienen. Ook het aantrekkelijke aanbod van warme driegangemaaltijden zou een rol spelen.

Om de service te verzekeren wil het restaurant in toekomst uitbreiden. ♦
(sr)

Verbruik middagmalen 2013 - per menusoort

VVS stelt participatieonderzoek voor op jaarlijkse congres

Eind april stelde de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS) een grootschalig onderzoek naar studentenparticipatie voor. Doel van het onderzoek is het versterken van de studentenvertegenwoordiging in Vlaanderen, zo zei voorzitter Bram Roelant tijdens het jaarlijkse en 75ste VVS-congres.

Ronde van Vlaanderen

In de loop van het academiejaar 2013-2014 verzamelde VVS gegevens van 78% van de studentenraden in Vlaanderen. Het doel was de toepassing van het participatiedecreet te onderzoeken. Dit decreet, uit 2008, vat de rechten en plichten van de studentenvertegenwoordigers

samen. VVS ondervond tijdens hun 'Ronde van Vlaanderen' dat de achttien bevroegde studentenraden zeer verschillen, onder meer op vlak van werking, verkiezingen, ondersteuning en reglementen. Desondanks benadrukte VVS dat het niet aanstuurt op een uniformering van de Vlaamse studentenraden. Liever werkt de vereniging aan een betere Vlaamse ondersteuning voor de lokale studentenraden en aan een kwalitatieve studentenparticipatie.

Geen genderquota!

Het congres zelf dan. In de voormiddag discussieerden studentenvertegenwoordigers uit heel

Vlaanderen in verschillende werkgroepen over sociale, internationale en onderwijskwesties. Toespraken kwamen van Freddy Mortier, vicerector van de Universiteit Gent, en Guy Aelterman, kabinetschef van Pascal Smet. Opvallend was het slotwoord van VVS-voorzitter Bram Roelant, waarin hij het standpunt van VVS tegen genderquota in studentenraden herhaalde en waarmee hij Aelterman rechtstreeks van repliek diende. "De basis ligt in de studentenparticipatie. Instellingen kunnen voor hun officiële raden geen vertegenwoordiging van een bepaald geslacht vragen", aldus Roelant, wiens speech op luid applaus werd onthaald. ♦
(pv)

VUB koopt licentie voor nieuwe plagiaatssoftware

De Vrije Universiteit Brussel zal vanaf komend academiejaar nieuwe software gebruiken om plagiaat te detecteren. Onder andere de Katholieke Universiteit Leuven gebruikt de software al, die overigens de naam Turnitin draagt.

VUB-brede aanpak

De VUB kocht een licentie die blijft gelden tot 2016. Sommige faculteiten zoals da faculteit Economische, Sociale en Politieke wetenschappen gebruiken de software al drie jaar. Dit is echter de eerste keer dat de software door alle faculteiten in gebruik genomen wordt.

De faculteiten en de raad van bestuur stemden inmiddels in met het gebruik van de plagiaatssoftware. De centrale diensten van de universiteit dragen de kosten. Na 2016 zal het gebruik van Turnitin geëvalueerd worden. Wie de kosten van de licentie

BRON: KENNISLINK.NL

daarna zou dragen, is nog onduidelijk.

Taalprobleem

Vermoedelijk zal het doornemen van de teksten een taak worden voor de verschillende facultaire administraties. Voorlopig kunnen enkel masterproeven gecontroleerd worden. Gezien de werking

van de software zullen bovendien voornamelijk Engelstalige werken interessant zijn; plagiaat in het Nederlands zal via Turnitin immers moeilijker op te sporen zijn. Bijgevolg zal het gebruik van Turnitin vooral voor een beperkt aantal vakgroepen efficiënter verlopen, gezien het aantal ingeleverde Engelstalige thesissen niet overal even hoog ligt.

Turnitin, een Brits-Amerikaanse online service voor plagiaatdetectie, wordt wereldwijd gebruikt door meer dan tienduizend instellingen. Na het uploaden van de bewuste tekst wordt deze ontleed en vergeleken met de gegevens van een uitgebreide databank.

Studenten zullen bij de inlevering van hun thesis geen extra privacyclausule moeten ondertekenen, aangezien dat al zal opgenomen worden in het onderwijs- en examenreglement. Er is dus ook geen manier om af te zien van het gebruik van Turnitin. Studenten zijn verplicht hun werken te scannen als hun faculteit dat vraagt. ♦ (pv)

Statuut van de studentenvertegenwoordiger wordt verplicht

Vanaf 1 oktober 2014 wordt het statuut van de studentenvertegenwoordiger verplicht. Dat werd aangekondigd op het jaarlijkse congres van de Vlaamse Vereniging van Studenten (VVS). Het instellingsbestuur zal dit statuut moeten opmaken in samenspraak met de studentenraad.

Speciale behandeling

Momenteel hebben acht van de 23 studentenraden in Vlaanderen reeds een statuut van de studentenvertegenwoordiger, waarin de faciliteiten

voor de studentenvertegenwoordigers expliciet vermeld staan. Bij zeven andere studentenraden kunnen de studentenvertegenwoordigers ook beroep doen op extra faciliteiten, gaande van gewettigde afwezigheid bij verplichte lessen tot speciale examenregelingen, zonder dat dit echter expliciet is vastgelegd.

Steun participatie

In totaal kunnen studenten aan 83% van de instellingen in Vlaanderen genieten van zulke

faciliteiten. Aan 17% van de instellingen wordt niets voorzien, zo blijkt uit een onderzoek van de Vlaamse Vereniging van Studenten.

VVS benadrukte op het congres het belang van het opstellen van een dergelijk statuut per instelling, zodat studenten kunnen rekenen op meer begrip en ondersteuning om hun mandaat uit te voeren. Het waarschuwde ook dat een gebrek aan begrip voor de situatie van de studentenvertegenwoordiger kan zorgen voor minder participatie. ♦ (pv)

Hervorming Erasmus+: Stagiairs krijgen lagere beurs

Door Paola Verhaert

Het populaire Erasmusprogramma, waarbij studenten een buitenlandse uitwisseling kunnen doen, bestaat 27 jaar en wordt hervormd. Eind april keurde ook de Vlaamse regering de hervorming goed. Het programma draagt vanaf dit jaar de naam Erasmus+ en loopt door tot 2020. Kernpunt van het nieuwe programma is de buitenlandse stage, al wacht de alumni die besloten volgend academiejaar een stage te volgen een koude douche.

Meer dan drie miljoen studenten namen de afgelopen decennia deel aan het Erasmusprogramma. Het academiejaar 2011-2012 was een absoluut recordjaar, toen namen meer dan zevenduizend Belgische studenten deel aan het programma. Alles wijst erop dat deze trend zal aanhouden. De begroting voor de hervorming werd op 19 november ruimschoots goedgekeurd door het Europese parlement en werd geraamd op 14,7 miljard euro, een stijging van 40 procent in vergelijking met het vorige budget.

Twee derde van dat budget wordt door Europa voorbehouden voor individuele leermobiliteit, waarmee jongeren in het buitenland kunnen studeren of er na hun studie stage kunnen lopen. Die keuze maakte Androulla Vassiliou, Europees Commissaris voor Onderwijs, bewust. “Erasmus+ zal

radox, waarbij er een mismatch is tussen de kwalificaties van jongeren en de beschikbare jobs.”

Vlaamse herverdeling

Net zoals voor de hervorming van de het Erasmusprogramma leggen de nationale regeringen ook bij Erasmus+ geld bij voor de beurzen. De opmerkelijkste wijziging in het Erasmusprogramma ligt erin dat er vanaf dit jaar niet alleen een onderscheid komt tussen beurs- en niet-beursstudenten, maar dat de hoogte van de beurs voor studentenmobiliteit afhankelijk wordt van het land van bestemming. De landen van bestemming worden opgedeeld in drie categorieën, afhankelijk van hun BNP (zie kader). Verder blijft de verdeling tussen beurs- en niet-beursstudenten bestaan, waar-

nen maken op een studietoelage krijgen respectievelijk 335 euro, 385 euro of 435 euro per maand. Tot dit academiejaar kregen beursstudenten die deelnamen aan het Erasmusprogramma 380 euro per maand. Niet-beursstudenten kregen een beurs van 310 euro per maand.

Klap voor stagiairs

Naast het Erasmusprogramma bestond tot dit jaar ook het Leonardo Da Vinci-programma, waarbij net afgestudeerden tot één jaar na hun afstuderen een beurs kregen om een stage te volgen in een ander Europees land. Deze stages voor alumni kunnen in het verlengde liggen van de studie of een toekomstige carrière. Door hervorming van het Erasmusprogramma valt Leonardo Da Vinci vanaf komend academiejaar onder Erasmus+.

De klap voor de studenten die binnenkort afstuderen en een buitenlandse stage rekenen te volgen in het volgende academiejaar zal ongemeen groot zijn.

---

ook bijdragen tot het gevecht tegen jeugdwerkloosheid door jongeren de kans te geven om hun kennis en vaardigheden te vergroten door middel van ervaringen in het buitenland. Dat is cruciaal als we onze jonge generatie willen uitrusten met de kwalificaties en vaardigheden die ze nodig hebben om te slagen in het leven,” aldus Vassiliou in november.

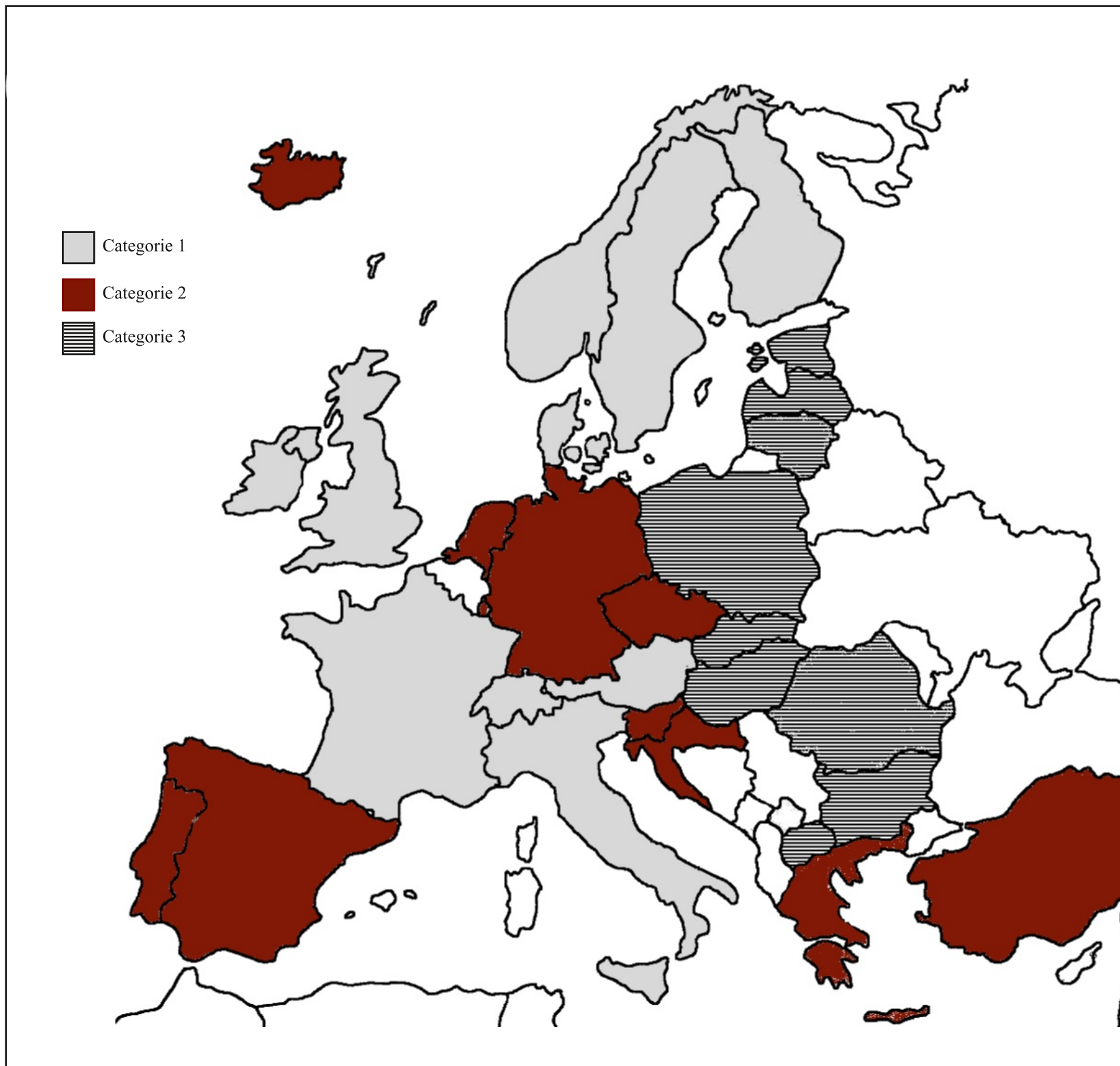
Vassiliou noemt de tergende jeugdwerkloosheid de grootste uitdaging waar Europa mee geconfronteerd wordt. “We staan in Europa tegenover een pa-

bij de eerste categorie studenten bestaat uit beursstudenten, beurstarifistudenten en bijna-beursstudenten. Het verschil in beursbedragen tussen deze categorie studenten en de niet-beursstudenten wordt relatief groter dan totnogtoe het geval was.

Vanaf het academiejaar 2014-2015 zullen niet-beursstudenten, afhankelijk van hun land van bestemming, 235 euro (landencategorie 3), 285 euro (landencategorie 2) of 335 euro (landencategorie 1) per maand krijgen. Studenten die aanspraak kun-

Zeer markant is dat het stageprogramma, dat zich richt op alumni, binnen Erasmus+ behoort tot de categorie studentenmobiliteit. Bijgevolg werd ook de financiering van de stages gelijkgetrokken met die van de studies. Jongeren die vanaf volgend academiejaar een stage willen volgen binnen Europa zullen moeten rekenen op een budget dat ligt tussen de 335 euro en de 435 euro. Deze bedragen staan in fel contrast met de bestaande stagebeurzen, die gemiddeld 900 euro per maand bedroegen.

Het nivelleren van de studie- en stagebeurzen zorgt verder voor een bijzondere tegenstrijdigheid voor de jongeren die binnen België een stage zouden volgen, en zij die zouden deelnemen aan het vroegere Leonardo Da Vinci-programma. In België zijn onbezoldigde stages immers verboden. De stagevergoeding in België komt overeen met een percentage dat verschilt naargelang de leeftijd van de jongere en dat wordt berekend op de helft van het gemiddeld maandelijks minimuminkomen. De minimumvergoeding van de stagiair is afhankelijk van zijn of haar leeftijd en fluctueert

tussen de 480,60 euro voor vijftienjarigen en 705,90 euro voor twintigjarigen. Stagiaires die 21 jaar of ouder zijn krijgen sinds 1 december 2012 een vergoeding van 751 euro, een bedrag dat meer dan het dubbele telt van de maximumbeurs voor stagiaires in het Erasmus+-programma.

Geen communicatie

De klap voor de studenten die binnenkort afstude-

ren en een buitenlandse stage rekenen te volgen in het volgende academiejaar zal ongemeen groot zijn, niet alleen door de grote daling van de beurzen, maar zeker en vooral door het uitblijven van communicatie. Hoewel geweten was dat er een hervorming van het programma op til stond, was het lange tijd onbekend wat dat zou betekenen voor de beursbedragen.

De deadline voor het indienen van een aanvraag

om deel te nemen aan een studie-uitwisseling of buitenlandse stage is bovendien al sinds 15 april verstreken. Hoewel de beurscontracten nog niet ondertekend zijn, zullen menig studenten ongetwijfeld voor een verrassing staan wanneer dit moment er in mei zal komen. Het blijft afwachten hoe de studenten en bijna-afgestudeerden zullen reageren op de hervorming. ⚡

De beurs van Brussel

Situatieschets van de beursstudenten aan de VUB

Door Stéphanie Romans

Een echte afspiegeling van de maatschappij zijn universiteiten nooit geweest. Wel is het elitaire karakter door de jaren heen naar de achtergrond verdreven, met een meer gedemocratiseerde onderwijsinstelling tot gevolg. Maar laten we die gedachte eens omkeren: beïnvloedt de ligging van de unief, in zijn socio-economische context, de pluimage op de campus?

Uit onderzoek van de Vlaamse overheid blijkt dat de VUB, van alle Vlaamse universiteiten, de meeste studenten met een maximale studietoelage heeft. In relatieve cijfers is dat maar liefst 37 procent van het totale aantal VUB-beursstudenten. Ook is de VUB de enige universiteit waar die groep – weliswaar beperkt – groeit.

Let wel: de VUB telt niet de meeste beursstudenten, maar wel de *armste*. Daar komt nog bij dat relatief veel van hen op kot zitten, al is dat percentage aan de KU Leuven en UGent nog groter, hoewel daar eveneens minder kotstudenten de maximale toelage ontvangen. Nog een andere markante statistiek: van alle Vlaamse hogescholen en universiteiten in Brussel gaf de VUB in 2011-2012 in absolute cijfers het meest uit aan studietoelagen.

Arme studievoortgang?

Cijfers die aan het denken zetten. Heeft dat, bijvoorbeeld, een impact op de studievoortgang? Uit de Studentenmonitor van de VUB blijkt dat het slaagpercentage van generatiestudenten met een beurs een stuk lager ligt dan dat van studenten zonder beurs. Slechts 22 procent van de beursstudenten slaagt volledig voor zijn eerste jaar. Van de niet-beursstudenten slaagde volgens de meest recente cijfers 46,8 procent.

Uit een intern VUB-rapport dat *De Moeial* kon inzien, blijken die verschillen in slaagpercentage echter tijdelijk te zijn. Na het eerste studiejaar trek-

ken de resultaten van beurs en niet-beursstudenten zich gelijk. De studenten die na hun eerste jaar doorzetten, hebben dus eenzelfde studievoortgang als hun collega's zonder beurs. Sterker nog, uit hetzelfde onderzoek blijkt dat beursstudenten minder vaak hun studies stopzetten dan studenten zonder beurs. Waar 3 procent van de studenten zonder beurs de studies beëindigt, bedraagt dat percentage voor beursstudenten slechts 1,1 procent.

Bij de sociale dienst van de VUB zijn de cijfers vooral een bevestiging van het beleid. Diensthoofd Tom Bonnewyn: “We concluderen uit dit onderzoek dat ons werk belangrijk is. Hoe het komt dat de VUB zoveel beursstudenten heeft met een maximale studietoelage, kan ik niet met zekerheid zeggen. Mogelijk heeft het te maken met onze ligging in de Brusselse regio.”

Brussel en haar rand

Die verklaring klinkt aannemelijk. Het is immers bekend dat Brussel heel wat armoede kent. Directeur van het Brussels Study Institute (BSI) Joost Vaesen en onderzoeker Benjamin Wayens (USL-B/ULB) nuanceren: “De VUB rekruteert natuurlijk niet alleen in de 19 Brusselse gemeenten zelf, maar vooral ook sterk in de rand rond Brussel. Je kunt daarbij natuurlijk niet zomaar een zwart-witbeeld schetsen van de situatie. Het is geen kwestie van een arm Brussel dat omringd is door een rijke rand. Ook in die Brusselse rand kan je immers oud-industriële gebieden vinden zoals in westelijk Vlaams-Brabant. Daar vinden studenten uit middenklasse-

en arbeidersgezinnen ook hun weg naar de VUB. In dat opzicht lijkt de VUB meer op de Universiteit Hasselt dan pakweg Gent of Leuven (ook al krijgen in Hasselt relatief weinig studenten een maximale studietoelage, nvdr).”

Heleen van Schooneveld, verantwoordelijk voor de rekrutering van de VUB, bevestigt het regionale verhaal. “De VUB rekruteert over heel Vlaanderen, maar we merken dat onze studenten toch voornamelijk uit Brussel en Vlaams-Brabant komen. De nabijheid van de onderwijsinstelling speelt nog altijd een grote rol bij de studiekeuze.”

Antidotum? Hervorming!

Wayens en Vaesen hebben een antwoord klaar: volgens hen moet het beurzensysteem in België anders: “Steeds meer studenten doen een beroep op de OCMW's voor een leefloon. Dat geeft aan dat de studiebeurs vaak te laag is. Zoals bij veel socialezekerheidssystemen in België wordt ook de studiebeurs niet op individueel niveau vastgesteld. De overheid kijkt naar het inkomen van bijvoorbeeld je ouders of je partner en bepaalt op basis daarvan je beurs”, aldus Wayens. “In de negentien Brusselse gemeenten leven bijna 1500 studenten van een leefloon van het OCMW. En dat zijn dan nog alleen maar de studenten die in Brussel gedomicilieerd zijn”, vervolgt Vaesen.

“Het probleem met het huidige systeem is dat het je op kosten jaagt. Zolang je als student niet alleen woont, heb je geen recht op OCMW-steun. De

1.610 beursstudenten aan de VUB

37% MAX.
studietoelage

36% spoorstudent

38% op kot

22% slaagt volledig in 1^e BA
1% stopt voortijdig

studiebeurs is in België, vergeleken met de ons omringende landen zoals Frankrijk en Nederland, veel lager en vaak niet toereikend. Dat verhoogt de druk op bijvoorbeeld de OCMW's", zegt Wayens. "Uit onderzoek blijkt ook dat 33 procent van de studenten een studentenbaan heeft. Ze hebben die vaak ook echt nodig", vult Vaesen aan.

Intussen woedt er een politieke discussie over de in-

schrijvingstarieven aan de universiteiten. Door de onderfinanciering van het hoger onderwijs, lijkt een verhoging van de studiegelden voor sommigen onvermijdelijk. Of dat de drempel om te gaan studeren voor beursstudenten verhoogt, hangt sterk af van het beurzensysteem. Vaesen: "De vraag is: als je gaat verhogen, doe je dat dan voor iedereen? Je zou bijvoorbeeld kunnen denken aan een progressief model om het studietarief te berekenen.

Hoe meer inkomen je hebt, hoe meer je betaalt. Dan is de sociale correctie groter voor studenten die het financieel moeilijk hebben. Het is alleszins zo dat er investeringen nodig zijn en dat er altijd een spanning is tussen bijkomende financiering en democratisch onderwijs. Er zijn geen magische oplossingen." ♦

UAB-VOORZITTER EN SPA-POLITICA CAROLINE GENNEZ
BRON: MANLY CALLEWAERT

Caroline Gennez pleit voor meer samenwerking tussen de kleinere associaties

Interview met de nieuwe voorzitter van de Brusselse associatie

Door Ruben Claesen; foto's door Manly Callewaert

Het haalt de gekste ongemakkelijkheden in de mens naar boven, zo'n terras, badend in de eerste voorjaarszon. Van de territoriumdrift daarbuiten, aan de Mechelse Grote Markt, moeten wij niets weten, en bovendien is het er lawaaierig.

Wij tenen naar binnen, de zaligmakende schaduw tegemoet. Het overzicht kan je daar tenminste bewaren.

Immers: wij hebben geen bekend politiek gezicht, en dus moeten wij even later opnieuw naar dat gekke schouwspel buiten, om haar even op de schouder te tikken. "Wij zitten binnen."

“Ik ben destijds niet naar de VUB gekomen, niet omdat ik uit het katholieke net kwam, maar omdat ik de campus in Etterbeek wat Oost-Europees vond aandoen, een enclave in een stad.”

Caroline Gennez is natuurlijk druk bezig met de verkiezingen. Aan het eind van het jaar 2013 werd bekend dat zij de nieuwe voorzitter wordt van de Universitaire Associatie Brussel, de lokale hogeronderwijsinstelling van de Vrije Universiteit Brussel en de Erasmushogeschool. Verkiezingen of niet, wij wilden graag een interview.

Hoe is men bij u terechtgekomen om associatievoorzitter te worden?

“Dat weet ik echt niet (*lacht*). Paul De Knop (VUB-rector, nvdr) en Luc Van de Velde (algemeen directeur Erasmushogeschool, nvdr) hebben me dat elk afzonderlijk van elkaar gevraagd, al denk ik wel dat ze het wisten van elkaar. Ik kende hen allebei al, zij het op een andere manier. Toen ik nog SPA-voorzitter was, had ik meer contact met de VUB, terwijl ik Luc al kende van zijn tijd bij de Vlaamse Hogescholenraad. Het is dus niet via de partij gegaan.”

Was u verrast door hun vraag?

“Ja, eigenlijk wel. Onderwijs is altijd de kern van mijn politiek engagement geweest. Ik ben altijd bezig geweest met jongeren. Zo was ik jongerenvoorzitter bij de Jongsocialisten, en dan zijn onderwijs, participatie en cultuur natuurlijk belangrijke thema's. Later werd ik fractieleider in het Vlaams Parlement. Aangezien de SPA toen al de minister van Onderwijs leverde, moest ik die dossiers wel goed opvolgen. Dat was de tijd van onder andere de hervorming naar het huidige bachelor-mastersysteem. Als partijvoorzitter heb ik een regeerakkoord onderhandeld, ook met de bevoegdheid onderwijs. Ten slotte was ik ook schepen van Onderwijs in Mechelen. Dus ja onderwijs is zo'n beetje de rode draad doorheen mijn engagement, en dat zal hen op de een of andere manier wel opgevallen zijn.”

“Bovendien heb ik ook tien jaar in Brussel gewoond. Brussel is een stad naar mijn hart. Ik verdedig de stedelijkheid sterk, en de meerwaarde van Brussel als hoofdstad van Vlaanderen, België en Europa. Voeg daar nog aan toe dat ik het laatste jaar erg actief ben geweest in de Europese sociaaldemocratie, en je merkt dat met deze functie precies alles samenkomt.”

Vele kleintjes maken groot

Hoe hebt u het voorzitterschap tot nu toe ervaren?

“Het is toch meer werk dan ik gedacht had (*lacht*). Maar zo gaat dat altijd, hè. Ik heb al gemerkt dat de UAB een erg *particuliere* associatie is. Om te beginnen natuurlijk omdat we maar uit twee instellingen bestaan, die dan ook nog eens allebei een sterk eigen karakter hebben. Aan de EhB merk je dat het best aan de Kunstenopleidingen - het Rits en het Koninklijk Conservatorium Brussel - die een specifieke positie binnen het Vlaamse onderwijslandschap innemen. Ook de sterke lerarenopleiding is van belang, als schakel naar het Brussels secundair onderwijs. De VUB is dan weer de enige echte vrijdenkende universiteit.”

“Bovendien zijn we ook de kleinste associatie. Naast de twee groten, Leuven en Gent, zijn er drie kleinere: Brussel, Antwerpen en Limburg, al zit Hasselt reeds erg dicht bij de invloedssfeer van Leuven. Ik denk dat we met die drie kleinere associaties veel meer moeten gaan samenwerken dan we vandaag al doen. Je moet rationaliseren in het hoger onderwijs. Dat zegt iedereen, ook het rapport van de commissie-Soete (2008). Er zijn veel te veel richtingen, en dat vind ik ook zo voor het secundair onderwijs. Sommige opleidingen onderscheiden zich weinig van anderen.”

U ziet gelijkenissen met het secundaire onderwijs?

“Die parallel is er inderdaad wel, met de nuance dat de associaties nog zwaarder concurreren dan de scholen in het secundair. Als we internationaal onze positie willen behouden in het secundair én hoger onderwijs, dan moeten we rationaliseren, specialiseren en onze financiering op niveau houden. Daar heb je een goede onderhandelingspositie voor nodig ten aanzien van de overheden, maar ook tussen de associaties onderling.”

En hoe is het dan gesteld dan met de Brusselse associatie vandaag?

“We groeien, dat is wel positief. De laatste vier, vijf jaar gaan de VUB en de EhB echt wel gestaag vooruit. Nu hebben we bijna 20.000 studenten, en dat is levensvatbaar. Bovendien hebben we een gi-

gantisch groot rekruteringsgebied. Vergeet immers niet dat de associatievorming oorspronkelijk regionaal bedoeld was. In Brussel is er echter nog een zeer groot potentieel van jonge mensen, een jonge bevolking die je naar het hoger onderwijs kan leiden. Als we de band versterken met de Brusselse scholen, dan is er ruimte voor een sterke groei.”

Enclave

In welke mate is de aanwezigheid in Brussel van de Leuvense associatie, met de HUB en Luca, een belemmering voor die groei?

“We werken samen, of proberen toch samen te werken.”

U ziet het wervingsgebied voornamelijk in Brussel?

“Nee, toch wel iets breder. Ikzelf woon in Mechelen, dat altijd een goeie instroom voor de VUB is geweest. Volgens mij kunnen we de band met het gemeenschapsonderwijs echt nog wel aanhalen en versterken. Vroeger was die veel sterker dan nu.”

“Zelf kom ik ook uit het katholieke onderwijsnet. Ik ben destijds niet naar de VUB gekomen, niet omdat ik uit het katholieke net kwam, maar omdat ik de campus in Etterbeek wat Oost-Europees vond aandoen, een enclave in een stad. Ik zou het leuker vinden mocht de universiteit veel meer een band met de stad en het gewest hebben dan vandaag. Dan kan je nog aantrekkelijker zijn als universiteit. Voor mij zou dat toen alleszins meer geholpen hebben. Dat beoogt de associatie ook.”

Uw voorganger, Bart De Schutter, is als associatievoorzitter tweemaal in het nieuws gekomen: toen hij het werd, en toen hij afscheid nam. Hij speelde een rol in de luwte. Ziet u dat hetzelfde?

“Ik beschouw mijn rol als drievoudig. Ten eerste heb ik een lobbyfunctie ten aanzien van de verschillende overheden en de politieke onderwijswereld. Ik ben zelf parlamentslid in de Kamer, maar voor de verkiezingen ben ik lijsttrekker in Antwerpen voor het Vlaams Parlement. Wat onderwijs betreft ga ik dan heel kort op de bal kunnen spelen. Dat is, denk ik, belangrijk voor de associatie.”

“Ten tweede wil ik de stempel van ‘stedelijkheid’ veel meer kleven op de twee instellingen en de associatie. Daar is zeker vraag naar, en ook een markt voor van jonge mensen die alsmaar vaker zowel internationaal denken als stedelijk zijn. Zo moeten we hen toch meer naar Brussel halen, want Brussel is de grootste studentenstad van allemaal en dat wordt weleens vergeten. De KU Leuven is eigenlijk maar de universiteit van het Hageland, om het oneerbiedig te zeggen. Dan hebben wij toch iets meer te bieden. Ten derde moeten we, samen met de instellingen, de unieke positie van de vrije instellingen blijven benadrukken in het hogeronderwijslandschap.”

Bij de voorstelling van het gezamenlijk memorandum van Vlaamse universiteiten en hogescholen, eind februari, voerde onder andere Hasselts associatievoorzitter Willy Claes het

woord. Gaat u, meer dan uw voorganger, het woord voeren?

“Willy deed dat wel in zijn hoedanigheid als voorzitter van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholenraad (VLUHR). Maar als men mij iets vraagt, ga ik zeker antwoorden. Als men denk dat het goed is dat we als associatie ook extern gaan communiceren, ga ik dat zeker doen. Maar ik doe deze functie niet om in het nieuws te komen. Wij, als actieve politici, kunnen dat ook op andere manieren. Ik vind het wel belangrijk dat we ook een zichtbare spreekbuis hebben die misschien wel makkelijker publiek bereikt om namens onze associatie te spreken. Maar vaker zal het de rector of de algemeen directeur zijn, en dat is ook normaal denk ik.”

Kiezen is verliezen

Na de voorstelling van dat memorandum laaide ook de discussie over een verhoging van de inschrijvingsgelden weer op. Hoe volgt u die discussie?

“In het memorandum pleit men vooral voor een verhoging van de onderzoeks- en werkingsmiddelen en het invoeren van een gewone indexatie in plaats van het huidige kliksysteem. Daar sta ik 200 procent achter.”

“Een verhoging van de inschrijvingsgelden voor de bachelors en masters zoals in het memorandum wordt aangehaald, zij het niet als absolute eis, is volgens mij geen goede piste. Ik ben dan wel

eerder een uitzondering, ook in de politiek: alle partijen vinden dat bespreekbaar, behalve de SP.A. Het aandeel van de inschrijvingsgelden in de publieke middelen voor het hoger onderwijs bedraagt nog geen drie procent. Ofwel moet je dan een gigantische verhoging doorvoeren om enig effect te hebben, ofwel is het enkel symboliek. Slechte symboliek dan nog, want mijn inziens is onderwijs de sociale zekerheid van de 21ste eeuw is, en daar mag je geen drempels voor opwerpen, of die nu financieel of structureel zijn, via toegangspoeven of wat dan ook. Je moet oriënterend en ondersteunend werken, de gelijke kansen bevorderend. Een verhoging van het inschrijvingsgeld past daar niet bij.”

Paul De Knop vindt dat nochtans wel bespreekbaar.

“Die mening mag hij zeker hebben. Tegen mij zal hij altijd zeggen: ‘Als je op een andere manier voor extra inkomsten kunt zorgen, graag.’”

Tegen ons ook.

“Zowel rationaliseren als extra inkomsten verwerven: ik ben het daar helemaal mee eens. De manier waarop we dat moeten bereiken is altijd pas de tweede trap in onze discussie. De eerste trap zijn de doelstellingen en de finaliteit, en in dat verband zijn we het eens dat we een zo goed mogelijk begeleide en omkaderde instroom willen in ons hoger onderwijs, met financiering navenant, en dat we generatiestudenten en zij-instromers heel goed

moeten opvolgen. Wat we nu heel erg sterk benadrukken, is een oriënteringsproef. Die zou eigenlijk al moeten starten als traject in het vijfde of zesde middelbaar tot en met het eerste semester van het eerste jaar hoger onderwijs, inclusief evaluatie na dat eerste semester. Als ze dan niet de juiste studiekeuze gemaakt hebben, kunnen we hen heroriënteren binnen de universiteit of associatie. Ik denk dat het studierendement dan ook zal stijgen.”

Dat oriënteringstraject zou dan al in het middelbaar moeten starten. Dan bent u niet echt voorstander van proeven in de schoot van het hoger onderwijs, zoals de beginnende ingenieursstudenten er nu al afleggen?

“Behalve voor genees- en tandheelkunde heb ik er niets op tegen, zolang de test maar niet bindend is. Een verkeerde studiekeuze kan veel kapotmaken, zoals de motivatie of het verdere verloop van de studieloopbaan. In het hoger onderwijs is er eigenlijk ook een waterval. Dat moeten we zo goed mogelijk bestrijden en monitoren op zoveel mogelijk manieren, als het maar geen administratief doolhof wordt. Daar heeft niemand immers iets aan.”

We hadden het al over rationalisering. Is een fusie tussen VUB en EhB dan een optie?

“Dat is zeker niet aan de orde nu. De inkanteling van de academische hogeschoolopleidingen van de VUB naar de EhB is wel vrij goed verlopen.

Wat we binnen de associatie nu wel naar voor schuiven, is het oprichten van één instituut en project voor de vorming en opleiding van leerkrachten.”

“Vergeleken met de Vlaamse provincies komt er uit het Brussels secundair onderwijs een veel te kleine doorstroming naar het hoger onderwijs. De kwaliteit van dat Brussels onderwijs is niet altijd even geroemd. Ik vind het onze taak om meer excellente leerkrachten af te leveren voor de Brusselse regio.”

Denkt u dat de SPA na de verkiezingen van 25 mei het ministerie van Onderwijs verliest?

“We hebben dat al lang, hè, en ook al vaak gehad de laatste twintig jaar. Ik vind dat een ongelooflijk belangrijk departement. Ik heb al vermeld dat ik onderwijs de sociale zekerheid van de 21ste eeuw vind. Neem nu de periode na de Tweede Wereldoorlog, met de ontwikkeling van de ziekte- en werkloosheidsverzekering of de uitbouw van het pensioenstelsel. Vandaag moeten we, naast de democratisering van het onderwijs, echt wel nog meer investeren in de kennisfactor van de maatschappij. Dat kan ook het verschil maken tussen een geslaagd professioneel leven en een gelukkig burger zijn, of het gebrek eraan. Het thema onderwijs zal ik sowieso blijven volgen, ofwel via mijn partij in de regering, ofwel vanuit het Vlaams Parlement. We zien wel, eerst de verkiezingen en dan de rest.”

Etiquette

U heeft zowel aan de KU Leuven als aan de ULB gestudeerd. Bent u nu een KUL'er of een ULB'er?

“Op dat vlak ben ik een zwerver (*lacht*). Mijn overtuiging en mijn roots – onmiskenbaar Limburgs – zijn sterk, maar verder voel ik mij overal wel thuis. Ja, ik heb graag aan de KU Leuven gestudeerd, maar ik ben in de loop van mijn studies wel naar Brussel verhuisd. Ik heb niets tegen de instelling KU Leuven en ben er, denk ik, redelijk goed opgeleid, maar de stad lag me niet zo. Het deed mij een beetje aan Sint-Truiden denken. Dan vond ik Brussel toch iets meer hebben.”

Vandaag is het anders: heel wat studenten die in Brussel studeren, zitten in Leuven op kot.

“Ja, dat is geen goede evolutie. Dan komen ze beter naar Mechelen (*lacht*).”

Bent u socialist of sociaaldemocraat?

“Als ik mezelf beschrijf: een sociaaldemocraat. Kijk ik dan weer naar mijn wereldbeeld en mijn waardekader ... Ik geloof in de maakbaarheid van de samenleving en de mens, maar ook dat je bepaald wordt door je afkomst. Ook je eigen ervaringen mag je niet uit het oog verliezen. Naar de letter van het begrip ben ik een sociaaldemocraat, maar in mijn hart ben ik een vurige en overtuigde socialist. Dat bekt nu eenmaal makkelijker, blijft beter kleven.”

“Anderzijds vind ik die etiketten allemaal niet zo belangrijk. Neen, het gaat over de manier waarop je naar de samenleving kijkt, hoe je die wil organiseren. Of je dat nu progressief, links, sociaaldemocratisch, socialistisch, ecologisch of sociaal-liberaal noemt, is veel minder belangrijk.” ◆

ELASTIEKJE

Je weet van geen hout pijlen maken

Zodus schiet je kiezels met een elastiekje

En dreig je al een keer 's wat te raken

Leidt dat hooguit tot een non-akkefietje

druppel op een hete kookplaat

naald weggemoffeld in een berg hooi

het gaat sneller voorbij als je stilstaat

dode vogel heet minder erg dan kooi

Uit empirisch onderzoek is gebleken

Dat je volstrekt verwaarloosbaar bent

steekproef dient om je ultiem te wreken

formules maak je achteraf in een grafiek

bekend

het gaat niet altijd van een leien dakje

de eerste loodjes wogen ook al zwaar

als stopte je jezelf niet in dat vakje

in haar knusheid schuilt net het gevaar

Pieter Jan Van Pevenage

De Zeven Culturen

Door Paola Verhaert

Wat een bewogen academiejaar moet het voor jullie geweest zijn, heren Decanen. Het heeft gedonderd, maar u heeft geknukt. De strijd is nog niet gestreden, maar gelukkig zijn jullie na dit jaar alvast opgewarmd.

De verhuis van de vakgroep Communicatiewetenschappen (SCOM) van de faculteit Letteren en Wijsbegeerte (LW) naar de faculteit Economische en Sociale Wetenschappen (ES) en het bijbehorende gekibbel blijkt vandaag niet meer dan een hors-d'oeuvre geweest te zijn van wat er op til stond in de straat der faculteiten.

Binnenshuis moesten er allereerst zeven beleids- en besparingsplannen opgesteld worden en stapelden de voorlopige versies zich maand na maand genadeloos op, tot het bijna komisch werd, en jullie de tranen nabij waren van het lachen. Zagen wij dat goed, u lachte heus toch?

Knippen en knikken

Het heeft geduurd, maar u heeft geknukt en zij hebben geknikt. Tijd om echt te beginnen besturen. Want wat een spannend academiejaar moet het voor jullie nog steeds zijn, heren Decanen. Een van de grootste hervormingen die onze alma mater heeft gekend staat voor de deur, en u zetelt nu. U neemt in de tweede fase van de Governance Commission de toekomst van de faculteiten door. Of toch enkelen uitverkorenen onder u, want niet alle decanen zijn welkom op deze vergaderingen. *Divide et impera*, mijnheer de Rector? Men fezelt soms ook dat u zo klein mogelijke vergaderingen “gewoon efficiënter” vindt. Men fezelt soms ook, nog

stiller, waarom u dan eigenlijk geen afschaffing van het parlement bepleit.

In 1959 vertelde C.P. Snow op een lezing dat de westerse intellectuele wereld strikt opgedeeld was in twee culturen, in die van de exacte wetenschappen enerzijds en die van de humane anderzijds. De lezing bracht een golf van reacties teweeg bij academici beider kampen. Meer dan vijftig jaar later is elke druppel profetische kracht echter uit Snows tekst gezogen.

Het is niet moeilijk om tot de conclusie te komen dat Snow in *The Two Cultures and the Scientific Revolution* wel het juiste probleem aanduidde, maar dat aan de verkeerde oorzaak koppelde. Voorwaar, academische en intellectuele specialisatie werd in de vorige eeuw zo ver doorgedreven dat de alfa- en de bèta-wetenschappen wederzijds onverstaabaar zijn geworden, en men dat daarbij überhaupt niet erg vond.

Universiteit in ketens

Maar wat was geschied, schreed voort. De grootste tragedie die zich vandaag afspeelt binnen de academische muren is niet het louter uit elkaar drijven van de exacte en menswetenschappen, maar ook dat de faculteiten zelf naar eilandjes zijn geroeid, en dat zonder achterom te kijken. In de loop van de

twintigste eeuw deed de cultus van het professionalisme zijn intrede in de academie en in een spiraal van superspecialisatie werden territoria uitgetekend. Territoria, in de vorm van de huidige faculteiten. Professionalisme en institutionalisering worden gezalfd en zuigen de verbeeldende kracht uit de wetenschappen. Vrij verkeer van denken ruimde plaats voor het dogma van de eilandmentaliteit, met een superspecialisatie van onderzoek en denken tot gevolg.

De opkomst van de wetenschap als instituut ontnemt de disciplines hun voorstellingsvermogen, terwijl het net de verbeelding is die het onderzoek drijft. Althans, dat geloven wij, studenten, nog graag.

Dus vraag ik u, hoe onderscheidt uw faculteit zich eigenlijk van de andere, wanneer alle onderzoek net gestuwd wordt door verwondering en nieuwsgierigheid? Het uiteendrijven van de twee culturen zegeviert vandaag en lijkt zich door te zetten naar een scheiding van zeven facultaire kampen.

In deze Vrije, maar op een kerker lijkende Universiteit is het de verschillende actoren echter niet duidelijk dat zij geen vijanden van elkaar zijn, maar net dezelfde vijand delen: een geïnstitutionaliseerd systeem dat kritisch en vrij verkeer van denken belet. ♦

Professionalisme en institutionalisering worden gezalfd en zuigen de verbeeldende kracht uit de wetenschappen.

Studenten stomen Schaarbeekse jongeren klaar voor hogere studies

Door Sara Leemans

De jongerenwerkloosheid in Brussel is nog altijd hoog. De Schaarbeekse vzw CréACtions doet er alles aan om jongeren op school te houden en vroegtijdige schoolverlaters weer perspectief te bieden. “Jongeren zijn vaak wat angstige tegenover het aanvatten van een hogere studie. Wij tonen dat er niets te vrezen valt, als je maar hard werkt.”

De werkloosheidsgraad bij jonge mensen is zeker in onze hoofdstad al lang een bijzonder vraagstuk. Of het nu gaat om één op twee of één op drie jongeren die het zonder job moeten stellen, het zijn er veel, zeer veel, te veel. De jeugdwerkloosheid is echter het hoogst bij jongeren die vroegtijdig de schoolbanken achter zich hebben gelaten. Een aanpak om dit jammerlijke struikelblok dan toch te lijf te gaan is ervoor zorgen dat jongelui de arbeidsmarkt op kunnen met een diploma op zak.

Gezien het percentage van vroegtijdige schoolverlaters in onze hoofdstad meer dan aanzienlijk is, besloot men in Schaarbeek enkele jaren geleden om deze problematiek eens grondig onder de loep te nemen. Na veldwaarnemin-

van de jongeren om kritisch te denken over de maatschappij rondom hen. “Het doel is om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en de autonomie van het kind van jongs af aan te bevorderen. De jongeren bevinden zich vaak in een positie van sociale, economische en culturele kwetsbaarheid”, klinkt het op de webstek van de organisatie.

Beter studeren

Op een zonnige zondag in mei zijn we te gast bij CréACtions, op een steenworp van het Brusselse Noordstation, alwaar vrijwilliger Wassim ons bij de hand neemt en van een uitgebreide rondleiding voorziet. Wassim, een enthousiaste achttienjarige student handelswetenschappen aan de Hogeschool Universiteit Brussel (HUB), is sinds enkele maanden vrijwilliger bij CréACtions.

Wassim neemt ons mee naar de moderne lokalen die gebruikt worden om de ijverige studenten van begeleiding te voorzien. De vertrekken hebben iets weg van klaslokalen en zijn voorzien van alles wat nodig kan zijn voor het leveren van een gepaste begeleiding voor de doelgroep.

Naast het begeleiden van de jongeren bij huiswerk biedt CréACtions hulp bij het kiezen van een hogere studie en een rustige plaats om leerstof individueel in te studeren. Zo wil het een alternatief bieden voor eventuele hectische thuissituaties en vervelende overvolle bibliotheken als gevolg van de massabloktrend.

Gouden toekomst

Daar houdt het niet op: “Vorige maand kwam er een jongeman spreken die is afgestudeerd als burgerlijk ingenieur aan de ULB. Hij vertelde de jongeren hoe zo'n academische loopbaan eruit ziet, en wat de moeilijkheden en valkuilen zijn. Jongeren zijn vaak wat angstiger voor het aanvatten van een hogere studie. Wij tonen dat er, mits hard werk, niets te vrezen valt”, legt Wassim uit.

Daarnaast staat de organisatie ook in voor tal van initiatieven buiten de academische context, of toch deels. Een workshop kunst, schrijven of theater behoren allen tot het activiteitenpakket van de organisatie. Ook de ouders

---

“De meeste jongeren hebben het moeilijk om zich uit te drukken als het gaat over gevoelens en hun eigen mening.”

---

gen, gesprekken met maatschappelijke organisaties en met ouders in de directe omgeving, zag de vzw CréACtions het daglicht. CréACtions wil kwetsbare jongeren van zes tot achttien met verscheidene achtergronden meer zelfvertrouwen bieden op academisch vlak. Een horde vrijwilligers, grotendeels bestaande uit studenten, afgestudeerden en leerkrachten uit Schaarbeek, staan deze jongeren bij elke stap van hun academische carrière bij. Deze hulp gaat van huiswerk- tot studiekeuzebegeleiding en het aanzetten

worden hier niet vergeten. Zij kunnen ook taal- en kunstcursussen volgen die vooral bedoeld zijn voor de moeders van de jongeren. Daarnaast wil CréActi- ons ook een open huis zijn voor vragen over opvoeding en ondersteuning van kinderen en adolescenten.

Thé philo

Deze zondag vindt er echter een discussie plaats, zoals dat eens in de maand gebeurt. Het initiatief draagt de naam thé philo. Het idee voor dit thee-en-conversatieconcept kwam van organisatrice Assia: “De meeste jongeren hebben het moeilijk om zich uit te drukken als het gaat over gevoelens en hun eigen mening. Via dit concept krijgen zij de kans om een eigen mening op te bouwen en leren ze hoe ze zich beter kunnen uitdrukken. Zulke vaardigheden zijn ook handig wanneer ze in discussies of conflicten met anderen verzeild raken.”

Het thema van vanmiddag is politiek, en wel de aankomende verkiezingen. De vrijwilligers zijn erin geslaagd om verbazend veel volk te strikken. Zowel

mannelijke als vrouwelijke scholieren schreven zich in. De jongste deelnemer is amper elf. Een kwartier voor aanvang daalt de diverse bende de trap af om plaats te nemen aan de verscheidene tafels in de grote studieruimte. “De jongeren kregen zonet de mogelijkheid om zich in te schrijven op een politieke lijst, en nu zitten ze per partij gegroepeerd en zullen ze praten over een vooropgesteld thema”, weet Ange ons te vertellen, een studente van de lerarenopleiding van de VUB, die we toevallig tegen het lijf lopen tijdens haar observatie in het centrum. De jeugd wordt voorzien van een hapje en een drankje en krijgt de kans om in ontspannen sfeer te praten over actuele thema's, zoals onder andere migratie, politiegeweld, gelijke kansen en de stad Brussel, en dit binnen de context van de hedendaagse politieke breuklijnen. Een enthousiaste leerkracht Frans uit Schaarbeek leidt alles in goede banen.

Met een smakelijk koekje in de hand en een glaasje verse muntthee in de andere, schuiven we gezellig aan tafel bij de jongeren aan, om vervolgens nét iets minder cynisch terug te keren richting Brussel-centrum. Misschien komt het allemaal wel goed met die Brusselse jeugd. ❖

O, DIERBARE VOLKSVERHEFFING

Door Joren Janssens

DE N-VA RUKT DE OVERWINNING EN LONKT IN DE VOLGENDE VLAAMSE REGERING NAAR DE POST VAN MINISTER VAN ONDERWIJS. HET ONDERWIJSLANDSCHAP ZOU ZO VOOR HET EERST SINDE 1992 WEER DOOR RECHTS WORDEN GEDOMINEERD. HET CULTURELE PROJECT VAN DE N-VA VOOR HET LAGER EN HOGER ONDERWIJS BLIJFT ECHTER ONDERBELICHT EN ONBESPROKEN. DE DIVERSITEIT DREIGT FIJNGEMALEN TE WORDEN IN DE CULTURELE EENHEIDSWORST VAN DE VLAAMS-NATIONALISTEN.

De N-VA ruikt de overwinning en lonkt in de volgende Vlaamse Regering naar de post van Minister van Onderwijs. Het onderwijslandschap zou zo voor het eerst sinds 1992 weer door rechts worden gedomineerd. Het culturele project van de N-VA voor het lager en hoger onderwijs blijft echter onderbelicht en onbesproken. De diversiteit dreigt fijngemalen te worden in de culturele eenheidsworst van de Vlaams-nationalisten.

De onderwijsbrochure van Vlaanderens grootste partij spreekt klare taal omtrent het gewenste maatschappelijke doel van ons onderwijssysteem. De N-VA wil “kritische en zelfstandig denkende burgers”, maar wel binnen de parameters die de partij vooropstelt. “Het ligt voor de hand dat de N-VA zich met betrekking tot het onderwijsbeleid uitdrukkelijk engageert. De partij focust zich bij prioriteit immers op de essentiële hefboomen voor gemeenschapsvorming.” Het Nederlandstalig onderwijs als dienstknecht van de Vlaamse gemeenschap.

Vlaamse alfa en omega

Oerconservatief wordt het pas wanneer de partij moraliserend onthult waarom er nood is aan dergelijke gemeenschapsvorming. Een selectieve lezing van enkele recente sociologische werken bracht de heerschappen immers tot de conclusie dat de normen en waarden in onze samenleving zijn teloorgegaan, parallel aan het verlies van gezag van “de klassieke instellingen die instonden voor de normen en waarden in onze samenleving.” Er heerst onder scholieren bovendien een gebrek aan democratische waarden en vertrouwen in de politiek. We moeten als gemeenschap kortom kinderen reeds vanaf de lagere school “een duwtje in de rug geven” naar “meer burgerzin.” De ontspoorde jeugd dient immers “te weten welke waarden en normen onze Vlaamse samenleving schragen.”

Stuitende ironie. De Vlaamse gemeenschap als begin- en eindpunt van de opvoeding. Aan het einde van een schoolcarrière waarin de gemeenschapsideologie heerst als paradigma en maatstaf voor alle ingelepelde waarden en normen waaraan men zich diende te onderwerpen, verwacht de N-VA een kritisch en zelfstandig denkende burger te hebben opgevoed. De partij ontsluit hierdoor alvast wat ze gemeen heeft met die teloorgegane instellingen van weleer waarnaar ze zo een heimwee koestert: het dogmatisme. Vroeger was het beter, maar vroeger staarden we ons ook blind op de Vlaamse kerktoren. Het diepgeworteld geloof in een metafysische godheid maakt plaats voor de al even metafysische gemeenschap. Wat een farce, de Vlaamse samenleving als hoeksteen van de toekomstige natiestaat. Hier wordt al in tijden niet meer samen, maar naast elkaar geleefd.

Na vijftig jaar migratie wordt diversiteit meer dan ooit als probleem ervaren, en de N-VA weet dit voor het zichzelf tolerant en wereldburger achtend kiesvee in een aanvaardbaar discours te gieten. Een stap weg van de xenofobie van Vlaams Belang maar de knie dieper in het zompige moeras van de culturele assimilatiegedachte, gericht op het uitvlakken in plaats van het aanvaarden van diversiteit. Eén voor allen, allen voor de Vlaamse gemeenschap.

Een integratiebeleid trouw aan haar eigenste principe van integratie zou minderheidsgroepen in de maatschappij enkel opnemen op wederzijds vrijwillige basis. Genegenheid dwingt men niet af met verbloemde vormen van politiek geweld. Het dient iedereen vrij te staan zich af te keren van het collectief, autochtoon of allochtoon. Conflict is evengoed kind als brandstof van de democratie.

De staat, evenmin de Vlaamse, heeft het recht niet het potentieel van het individu vanuit de eigen culturele achtergrond te ontkennen, noch van

Elections Communales du 15 Octobre 1911

COMMENT LES CLÉRICAUX ENTENDENT LA LIBERTE DU PERE DE FAMILLE

(Exemple de l'indes - en 80° de la loi de l'indes)

de vrijheid te beroven om zich ten minste aan te sluiten bij een collectief of gemeenschap dat wél de voorkeur draagt.

Neutralisatie-onderwijs

Een onderwijs dat niet de vrijheid gunt noch het vertrouwen verleent tot zelfrealisatie, wars van staat en partijpolitiek project, en waarin oubollige en achterhaalde premisses als 'burgerzin', 'normen en waarden' en 'de Vlaamse samenleving' voorop staan, is bij voorbaat een onderwijs gericht op het neutraliseren van de individuele verschillen die ons als maatschappij al decennia vooruitstuwen.

Het recht op het ontplooiën van een eigen politieke moraliteit wordt reeds ontnomen wanneer de individuele zoektocht ernaar niet wordt gestimuleerd. Opmerkelijke redeneringen van zij die het zelfbeschikkingsrecht zo hoog in het vaandel menen te dragen. Het Vlaams-nati-

onalisme dient sinds decennia geen emancipatorisch doel meer.

Het proces van ontkerkelijking van de samenleving heeft de indoctrinatiedrift van het katholieke onderwijsnet in grote mate aan banden gelegd. Ook het Belgisch onderwijs werd een instituut waaraan men op z'n minst de schijn van zelfstandigheid toeschrijft. De N-VA doet geen moeite om deze schijn op te houden. Een gesimplificeerd, monocultureel gemeenschapsproject wordt onomwonden opgedrongen aan een multiculturele realiteit. De dialoog wordt niet meer aangegaan met de ander, maar met onszelf. Een dovemansgesprek. Terugplooiën op de eigen cultuur en identiteit: aloude Vlaamse anesthesie.

Welk maatschappijbeeld zou de N-VA onze jeugd eigenlijk willen opleggen? Wat betekent het om een 'goede Vlaming' te zijn? De karikatuur van de Vlaming die werd opgehangen

in het 'Starterspakket Migreren naar Vlaanderen' van minister van Integratie Geert Bourgeois (N-VA) schiet te binnen. "Iemand psychisch of lichamelijk pijn doen, ook uw partner of uw kinderen, is verboden", "In Vlaanderen komt eerst de wet, dan de godsdienst" en "Hoe verschillend mensen ook zijn, in Vlaanderen is iedereen gelijk", zo luiden de aanbevelingen. Gelijk, maar niet gelijkwaardig. Net zoals in deze brochure gaat de impliciete logica van het ganse onderwijsproject van de N-VA, de alleenheerschappij van de Vlaamse cultuur, voorbij aan de realiteit dat in vele buurten noch autochtonen noch allochtonen een boodschap zullen hebben aan dergelijke betuttelende, halfslachtige waanbeelden en stereotypen. Zieltjes winnen voor de Vlaamse zaak doen politici maar beter op regenachtige zondagen aan de eigen familietafel. De schoolbank blijft neutraal. Onderwijs is geen gemeenschapsdienst. ♦

I AM OAK

Door Paola Verhaert

I Am Oak is een Nederlandse band die van Duitsland houdt en in België sprak met *De Moeial*. Echt jammer vond frontman Thijs Kuijken dat niet, want hij zoekt naar eigen zeggen wel vaker nieuwe oorden op. “Doorgaans spelen we in het buitenland in kleinere zaaltjes, maar er zijn dan wel altijd veel mensen en het publiek is steevast enthousiast. Dat maakt het voor ons altijd heel leuk.”

Kuijken, die tegenwoordig resideert in het idyllische Utrecht, had de inspiratie van jongs af voor het grijpen. Hij groeide op in het Brabantse Berg-eijk, en dat hoor je terug in zijn stem en melodieën. “Stadstaferelen schetsen in liedjes werkt niet voor mij. Beeldend vind ik de stad minder interessant, misschien omdat ik er gewoon minder een band mee heb. Natuurreferenties zorgen ervoor dat ik altijd goed een soort gevoel kan vormgeven.” Ietwat blozend geeft de zanger toe ook fotograaf te zijn. “Net omdat ik fotografie gestudeerd heb, denk ik heel beeldend, of dat denk ik toch. Daardoor ga ik ook automatisch beeldende liedjes schrijven.”

Op de vraag of hij de context van het platteland vandaag niet mist als artiest antwoordt Kuijken negatief. “Ik ben erachter gekomen dat mijn omgeving niet zo'n grote rol speelt tijdens het schrijven. Ik woon nu in een stad en alle liedjes die we tot nu toe hebben, zijn daar geschreven. Wel neem ik altijd iets mee van buitenaf, een tafereel, of een beeld, en dan blijft dat hangen tot het er op een gegeven moment in een liedje uitkomt.” De natuur als prikkel, die heeft Kuijken wel nodig, alleen hoeft hij er zich naar eigen zeggen niet steeds mee te omringen. “Ik hoef niet noodzakelijk naar een of andere afgelegen plek om te gaan schrijven, maar het help wel als ik zulke mooie plekken gezien heb.”

Synesthesie

Thijs Kuijken schrijft, zingt, speelt, fotografeert en doet de toeschouwer zo met alle zintuigen proeven van zijn kunst. Want hoe timide de jongeman voorkomt, zo intiem is I Am Oak. Het schrijven kan Thijs gewoon niet laten. “Er zit er een zekere noodzaak achter. Anders zou ik het misschien ook niet doen. Als ik een paar weken niets nieuws geschreven heb, merk ik dat ik er op de een of andere manier wel naar snak.”

Hoewel zijn muziek als op natuurlijk wijze totstandkomt, is deze allesbehalve willekeurig. “Ik werk meestal in concepten. Wanneer ik liedjes schrijf, merk ik dat er op een gegeven moment enkele liedjes die goed bij elkaar passen, gaan samenklonteren. Later bouw ik het uit tot een concept voor het album. Mijn afstudeerproject in fotografie is een boekje geworden dat erg aansluit bij mijn muziek. Dat heb ik dan ook benaderd alsof ik een nieuwe I Am Oakplaat aan het maken zou zijn.”

'Ols Song', de plaat die I Am Oak in Brussel bracht, is een verzameling van oude demo's geworden. Nu het de band voor de wind gaat, merkt Kuijken dat

BRON: JONATHAN BERTHOLET

hij meer bewust moet gaan nadenken over hoe hij zijn nummers schrijft. “Het is wel ergens aanwezig, wat bij die eerste liedjes die ik schreef totaal niet het geval was. Ik heb nu steeds meer het bewustzijn dat er een publiek is, en daar probeer ik ook iets mee te doen.” Toch weigert hij een bepaald publiek te ontmoeten bij het schrijven van nieuwe liedjes. “Ik probeer de onbevangenheid te bewaren en de muziek altijd uit mezelf te maken. Dat is ook wel het belangrijkste wat je kan doen als artiest, om zo dicht mogelijk bij jezelf te komen.”

Over idolen en complimenten

Kuijken moet ooit in een interview vermeld hebben dat hij vroeger razende fan was van Nirvana's 'Unplugged'-album, en dat verhaal is zijn eigen leven

gaan leiden. Hij groeide op met Nirvana, de band die hem op negenjarige leeftijd voor het eerst deed realiseren dat iemand die liedjes zelf had geschreven. Een volgend gelijkaardig momentum liet op zich wachten tot bands zoals The Microphones en Iron & Wine op de proppen kwamen. “Toen ik hun muziek hoorde en besepte dat zij hun muziek thuis helemaal op hun eentje hebben gemaakt, wou ik dat ook. Dat is ook een beetje het begin geweest van I Am Oak.” Paradoxaal genoeg vindt Kuijken alleen optreden “eigenlijk doodeng.”

Nu I Am Oak steeds bekender wordt, groeit ook hun fanbasis mee. Aan idolatrie zijn de jongens echter niet op zoek. “Het is heel raar om als muzikanten explosief groot worden, maar ik snap wel goed dat mensen zo kunnen opkijken naar iemand anders. Zelf heb ik dat ook gehad met bepaalde artiesten, waar je dan echt een connectie mee voelt zonder dat je ze echt kent. Al geloof

ik dat oprechte gevoelens zelden aan de basis staat bij echte idolen.” Bij I Am Oak ligt dat gelukkig anders. “Laatst kreeg ik een mailtje van iemand die me vertelde dat hij iets aan onze muziek had gehad in een moeilijke periode, dat het hem op een bepaalde manier troost had geboden. Dat is wel iets bijzonders. Daar kon ik mezelf ook echt in vinden, omdat ik dat zelf ook met andere muziek heb. Zulke dingen geven een enorme boost om hiermee door te gaan.”

De fans, en u, kunnen op twee oren slapen, nu geweten is dat I Am Oak verre van klaar is met muziek maken. ◆

Uitgekeken: Adam's Apples

Door Gaétan Verdikt

Mensen aan het lachen brengen, *just by acting silly*, is makkelijk. Daar weten wij Europeanen wel wat beters op.

De examens naderen en de daaropvolgende zomervakantie gelukkig ook. Hoog tijd voor een ontspannende film, een meesterlijke komedie. Iedereen kijkt graag naar een komediefilm, laat de uitzon-

deringen deze regel bevestigen. Hoewel iedereen wel een lijstje weet, zullen de gegadigden er voornamelijk Amerikaans uitzien. Enkele van die producties worden zelfs als klassiekers gezien, al zijn ze zelden meesterlijk gemaakt. Mensen aan het lachen brengen, *just by acting silly*, is makkelijk. Daar weten wij Europeanen wel wat beters op.

We hebben de Britse klassiekers van Monty Python, de Franse postapocalyptische en surrealistische zwarte komedie van Jean-Pierre Jeunet, *Delicatessen* (1991), de Belgische zwart-komische mockumentary van Rémy Belvaux, met een legendarische Benoît Poelvoorde,

C'est arrivé près de chez vous (1992), en we gaan noordwaards, de Deense zwarte komedie, *Adam's Apples* (2005).

Deense meesters en innovatoren

De Deense cinema heeft zeker enkele prominente figuren die heel innovatief te werk gaan. Denk maar aan *Dogma 95* en de innoverende films van Lars von Trier en Thomas Vinterberg, die wel een moeilijke periode hadden omdat de dure, te innoverende producties genegeerd werden door het grote publiek en dus flopten. Nochtans zijn het meesterwerken. Daarnaast is er ook productiehuis Zentropa dat vrouwvriendelijke hardcore porno (porno met een echt verhaal, zo u wil) produceert.

Voor het grote publiek is het soms moeilijk om innoverende en ietwat diepere films te appreciëren, maar we leven dan ook in een multimediale flitsmaatschappij waarin het consumentisme domineert. “'s Avonds wil ik mijn hoofd leegmaken”, horen we het vermoeide publiek zeggen na een dagje werken en shoppen naar blingz. Gelukkig hebben de Denen meer in petto om hun publiek te plezieren.

Anders Thomas Jensen schreef scripts voor Deense blockbusters en debuteerde in 2000 als regisseur met zijn eerste langspeelfilm, de actiekomedie *Flickering Lights*. Sindsdien kwamen er nog twee zwarte komedies op zijn regielijstje te staan: *The Green Butchers* (2003) en *Adam's Apples*. Jensen weet een groot publiek te boeien en tegelijkertijd slaagt hij erin om diepgang te creëren met verschillende lagen en zware thema's te behandelen. Het is bijna Beckettiaans.

De appelen van Adam

Adam (Ulrich Thomsen), een bendeleider en neonazi, wordt voorwaardelijk vrijgelaten om deel te gaan nemen aan een revalidatieprogramma in een plattelandsgelucht. Daar sluit hij zich aan bij een kleine gemeenschap met anderen die het zelfde programma volgen: de agresieve rover Khalid (Ali Kazim) en de kleptomaan en verkrachter Gunnar (Nicolas Bro).

Bij aankomst wordt Adam verwelkomd door het hoofd van de gemeenschap, priester Ivan (Mads Mikkelsen, bekend van *The Hunt*), die het programma leidt. Voor het revalidatieprogramma moet iedereen zich een specifiek doel stellen. Adam, enorm geïrriteerd door Ivans extreme naïviteit en goedhartigheid, zegt spottend een appeltaart te willen maken. Tegen Adams verwachting in, besluit de priester enthousiast en toestemmend dat de neonazi inderdaad een appeltaart zal maken met de appelen van de appelboom van het kerkhof.

De enige met schijnbaar gezond verstand is Adam, terwijl hij een intens mensenhater en crimineel is die Hitler aanbidt.

Het geloof in de fundamentele goedheid van de mens, de diepewortelde blindheid en overvrolijkheid van Ivan irriteert Adam enorm en hij doet er alles aan om hem te jennen, tevergeefs maar hilarisch. Adam leest zelfs Het boek van Job, leert over de zware jeugd en het leven van de priester en probeert hem ervan te overtuigen dat God hem haat. Ondertussen vallen de kraaien de appelboom aan en hebben de overige appelen wormen, en denkt Ivan dat de duivel Adam op de proef stelt.

De enige met schijnbaar gezond verstand is Adam wel, terwijl hij een intens mensenhater en crimineel is die Hitler aanbidt. Meer zeg ik niet, de film verrast ons elke scène opnieuw en de lachspieren zullen op het einde zeer doen. Absurd volgens de meesten, zeer geliefd onder filmmakers en -studenten, absoluut een meesterwerk. Goed om je hoofd mee leeg te maken en te ontspannen. Humor van Deense klasse. ♣

Interview met **Paint Fumes**, maar vooral met **Los Vigilantes**

Los Vigilantes

Door Paola Verhaert

Dat niet alles in Puerto Rico zo mooi is als de stranden, bewijst de garagepunkband Los Vigilantes met hun modderige muziek. Samen met Paint Fumes, een Amerikaanse band die klinkt als “dirty sugar”, trokken zij door Europa. De Moel sprak met beide.

Los Vigilantes en Paint Fumes, jullie reizen samen door Europa op deze tour. De tweede week is net ingegaan. Wie werd er al bestolen en wat is er al kapot gegaan?

Ben Carr (gitaar bij Paint Fumes): “Een erg confronterende vraag.”

Rafael Diaz (drums bij Los Vigilantes): “En vooral, wie werd er in elkaar geslagen omdat hij er vreemd uitziet op een vreemde plek?”

Ian Rose (drums bij Paint Fumes): “We liepen in Hamburg rond, zonder geld en jas. Toen we een café binnen wilden gaan, weigerde de buitenwipper ons toegang omdat we er te armzalig uitzagen. Toen ontstond er een, laat ons zeggen, handgemeen.”

Elijah von Cramon (zang en gitaar bij Paint Fumes): “We waren verdwaald en op zoek naar onze slaapplek. Uiteindelijk zijn we nog terechtgekomen, maar we moesten wel telkens in een boogje langs diezelfde buitenwipper.”

Voor Los Vigilantes is dit de tweede tour in

Europa. De vorige dateert uit 2011 en de verhalen erover zijn blijven rondgaan. Op welke manier verschillen jullie optredens vandaag van die van drie jaar geleden? Zijn jullie nog steeds even energetisch als jullie reputatie verraadt?

Jota Mundo (gitaar bij Los Vigilantes): “Helaas. Vannacht hebben we onder een brug in Düsseldorf moeten slapen, omdat alle jeugdherbergen al dicht waren.”

Rafael: “We overwogen om er vanavond alleszins een cumbia- of reggaetonset van te maken, met Spaanse ballades. Kwestie van het wat rustiger aan te doen.”

Ian: “Wat is dat toch met Europese jeugdherbergen? Alles gaat zo vroeg dicht.”

Jota: “Vannacht hadden we eindelijk een laatste jeugdherberg gevonden, maar zodra de eigenaar de deur opendeed en ons zag riep hij heel luid “Nee!” en sloeg de deur dicht.”

Elijah: “Ik had nochtans een mooie poncho aan. Misschien was dat echter net de grond voor de afwijzing.”

Jota: “Al bij al zullen we er vanavond wel voor gaan, hoor. We zullen moeten vechten en huilen tegelijkertijd.”

Afgezien van de deplorabele slaapplekken, hoe verhouden de tours in Europa zich met die in

Centraal-Amerika?

Javier Garrote (zang en basgitaar bij Los Vigilantes): “Tijdens onze vorige Europese tour hadden we voornamelijk in Nederland en in Duitsland gespeeld.”

Pepe Carballido (gitaar bij Los Vigilantes): “Nu hebben we ook heel wat meer muziek uitgebracht dan toen, dus mensen kennen ons wat beter. In Centraal-Amerika liggen de dingen anders. Puerto Rico is een eiland, en het is moeilijk om eraf te geraken. We hebben enkel in Mexico echt kunnen touren; in het zuiden ligt het moeilijker.”

Jota: “We zouden enorm graag touren in Zuid-Amerika, en een plaat opnemen in het Amazonewoud.”

Wanneer komt die plaat er?

Pepe: “Onze volgende plaat komt uit op 19 juli, maar die hebben we niet in het Amazonewoud opgenomen. We wilden die ook meebrengen naar Europa, maar alles is nog erg cryptisch en we wachten nog op de eerste levering cd's.”

Jota: “Deze keer releasen we wel niet via Slovenly, maar via ChaCho Records. Het is een lokaal label uit Puerto Rico, dat al platen van onder andere Las Ardillas en Lo Podrido heeft uitgebracht, stuk voor stuk geweldige bands.”

Heel wat garagebands die zingen in het Spaans lijken zich te centreren rond Slovenly Records.

Naast jullie zijn er ook Las Ardillas en Wau y los Arrrgs!!! Vanwaar denk je dat die interesse komt?

Pepe: “Een groot deel van de aantrekking ligt in de obscuriteit. Het is nieuw, dus heel wat platenverzamelaars zijn hiernaar op zoek.”

Rafael: “Daarbij kent Latijns-Amerika een grote cultuur van rock-'n-roll sinds de jaren '50. Dat is niet veranderd, alleen is er nu meer aandacht voor.”

Jota: “Ik denk dat mensen zich er vandaag meer bewust van zijn dat enorm veel mensen Spaans spreken en het daarom pas in de armen sluiten. Er valt daar op muzikaal gebied veel te ontdekken.”

Enkele jaren geleden ontplofte de garagescene en werden ook Los Saicos, een Peruaanse punkband uit de jaren '60, van onder het stof gehaald. Denk je dat hun populariteit tot deze trend heeft bijgedragen? Wie was er eerst? De kip of Los Saicos?

Jota: “De plaat van Los Saicos heeft veel veranderd, zeker. Hij markeert een omslag en maakte het sociaal aanvaardbaar om Spaanstalige rock-'n-roll te maken.”

Javier: “Dankzij Los Saicos hebben wij Los Monjes en zoveel andere muziek ontdekt. Alles is hier met elkaar verbonden. Zonder Los Saicos zouden wij hier waarschijnlijk niet staan.”

Net zoals zij zingen jullie ook altijd in het Spaans. Nochtans hebben jullie allemaal in de Verenigde Staten gewoond. Vinden jullie het uiteindelijk toch gewoon gemakkelijker om Spaanstalige muziek te schrijven?

Rafael: “Eigenlijk helemaal niet. Het is een enorm uitdaging om Spaanse liedjes te schrijven, want alles klinkt zo ongelofelijk melig in het Spaans.”

Jota: “*Te amo* alleen al klinkt veel te zwaar beladen. Het is ineens nogal veel passie om te verpakken in een nummer.”

Javier: “Een van onze bandleden woont eigenlijk in Japan. Nadat hij naar daar is verhuisd is hij in het Japans beginnen schrijven en hebben we dat opgenomen. Hij kent hele andere muziekinvloeden, houdt meer van pop, maar zijn

nummers zijn steengoed. Wie weet komen er binnenkort nog nummers van ons uit in het Japans.”

Jota: “We dragen uiteindelijk allemaal bij tot de plaat en zijn het gewend om heel democratisch te werken. Iedereen heeft eigen nummers op de plaat, maar we komen wel altijd naar buiten als Los Vigilantes, hoe eclectisch we ook werken.”

Jullie schuwen geen covers en spelen vaak nummers van Los Yorks en Los Monjes. Vanwaar die keuze?

Rafael: “Het is een leuke manier om om te gaan met de muziek waar we van houden. We wisten aanvankelijk niet dat we een band zouden gaan vormen, maar hielden er gewoon van om die nummers samen te spelen. Uiteraard zijn wij niet Los Monjes, dus maken we het ons eigen.”

Jota: “Het maakt deel uit van wie we zijn, we spelen Los Monjes omdat we zoveel aan hen verschuldigd zijn. Het is een manier om te tonen waar we vandaan komen. Covers zijn een uitdaging, het is een goede oefening. Ooit werd ons gevraagd om 'Paint It Black' te coveren. Sommige bands zullen dat nooit doen, omdat volgens hen sommige nummers of bands heilig zijn. Wij doen dat wel, we vertalen het naar Los Vigilantes.”

Elijah: “Daarbij is het een manier om muziek die wij leuk, maar onderschat vinden, naar buiten te brengen. In Noord-Carolina kennen weinig mensen The Gun Club. Soms coveren we hen, gewoon opdat mensen hun muziek zouden kunnen leren kennen.”

Rafael: “Ik vind het altijd erg leuk om onze beschrijvingen te lezen, want die verschillen telkens enorm. Bij Paint Fumes geldt dat ook.”

Elijah: “Zeker wat betreft de vergelijkingen is het soms bijzonder komisch. Uiteindelijk worden we waarschijnlijk wel door verschillende bands beïnvloed, maar daar streven we niet naar.”

Ik ga jullie niet vragen om jullie eigen sound te beschrijven, dat is te moeilijk. Ik ga jullie vragen om elkaars band te beschrijven. Paint Fumes, steek maar van wal.

Ian: “*Fuck. (lacht)* Mogen we je een lijst adjectieven meegeven? Los Vigilantes hebben zeker een Rolling Stonesachtige swagger mee.”

Elijah: “Ik zou het beschrijven alsof Rolling Stones de liefde zou bedrijven (*Elijah gebruikte een ietwat minder gepaste term, nvdr.*) met een doo-wopband en hun Latino-liefdeskind zou uitgroeien tot Los Vigilantes. Er zitten zoveel verschillende elementen in hun muziek dat het wel enorm moeilijk is om hen te beschrijven, maar het wérkt.”

Ben: “Uiteindelijk denk ik dat je als band nooit gemakkelijk te beschrijven moet willen zijn.”

Jota: “Het is als band ook belangrijk om niet altijd hetzelfde te schrijven, anders zou het maar saai worden.”

Pepe: “Veel bands vervallen hier wel in en blijven vastzitten in dezelfde *groove of garage*.”

Jota: “Inderdaad. Vanaf het moment dat er iets nieuws uitkomt, proberen mensen het ook altijd meteen te beschrijven, maar zo gemakkelijk is dat niet. Wij begonnen zeker als een garageband, maar we houden van veel verschillende muziek, gaande van Los Monjes tot Johnny Thunders.”

En hoe zouden jullie Paint Fumes dan beschrijven?

Jota: “*Yikes.* Ook bij hen zit er een zeker element van de Rolling Stones in, gemengd dan met punk uit '77.”

Pepe: “Als T. Rex en The Stooges zouden beginnen trippen op acid en Elijah in de buurt zou zijn.

Jota: “Paint Fumes zijn daarbij ook een beetje *bubblegum* en klinkt soms zelfs als een girlband, hoewel er geen vrouwen bij hen spelen. Elijahs prachtige haardos maakt dat wel goed.”

Pepe: “Ze makken een lekkere mix van modder en suiker.” ♦

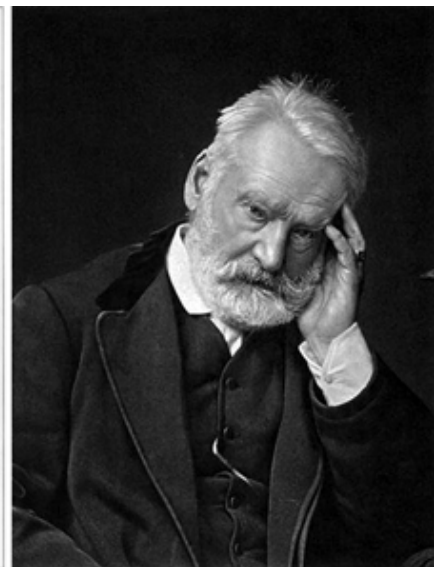
Na deze woorden volgde een groepsknuffel, waarop De Moeial besloot hen wat privacy te gunnen. Niet veel later hielden Los Vigilantes en Paint Fumes hun reputatie staande met een verpletterende show in Madame Moustache.

Paint Fumes

© Tim Song Photography

Literaire geesten

Door Paola Verhaert

Een jaar lang wandelde u samen met De Moelial door de meer dan vierduizend straten van Brussel, en stooten we op literaire geesten. In hun Brusselse kamers troffen we onder andere Jan Greshoff in de Reyerslaan, Multatuli in de Arenbergstraat en Charles Baudelaire in de Bergstraat. Voor het laatste deel van deze reeks houden we halt in het hart van Brussel, waar we de alomtegenwoordige Victor Hugo vastgrijpen op de Grote Markt.

Samen met Karl Marx en Michael Bakoenin is Victor Hugo waarschijnlijk een van de bekendste negentiende-eeuwse politieke ballingen die Brussel in de armen sloot. Hugo bezoekt Brussel voor een eerste keer als toerist in 1837 en verblijft in hotel La Porte Verte in de Violetstraat. Het zou veertien jaar duren tot de schrijver zou terugkeren naar de Europese hoofdstad. Wanneer Napoleon III op 2 december 1851 een staatsgreep pleegt, voelt Hugo het te heet worden onder zijn voeten en ontvlucht hij Parijs. Op 11 december kwam Victor Hugo aan in het Zuidstation, toen aan het Rouppeplein. Vermomd schreef hij zich in als letterzetter en onder de alias Jacques Firmin Lanvin. Ook deze keer nam hij zijn intrek in de Violetstraat.

Lang duurde het niet vooraleer het stadsbestuur, toen geleid door burgemeester Charles de Brouckère, lucht kregen van de aankomst van de balling. De Brouckère zelf was zodanig verheugd door de komst van de auteur dat hij Hugo prompt onderdak verschafte op de Grote Markt. Naar verluidt kweekte de burgemeester al snel de gewoonte om dagelijks, voor het aanbreken van de werkdag, langs te gaan bij zijn nieuwe Franse vriend. Gedurende enkele weken woonde hij in de herberg 'De Duif' op het nummer 16, vooraleer te verhuizen naar het nummer 26-27. Daar zou hij blijven tot de zomer van 1852 en onder meer Napoleon-le-Petit, *Histoire d'un Crime* en de woorden "Belgen, op een dag zal er sprake zijn van de Verenigde Staten van Europa" schrijven. In

1852 vertrok Victor Hugo naar de kanaaleilanden Jersey en Guernsey, maar Brussel waarlijk verlaten doet hij nooit.

Hij had zijn hart namelijk ook verloren aan zijn maîtresse, de charismatische Juliette Drouet, een actrice die resideerde in de Prinsengang 10bis aan de Sint-Hubertusgalerij. Hugo zou van zijn ballingschap gebruikmaken om het manuscript van *Les Misérables* uit te werken tot *Les Misérables*, en nadat hij in 1861 opnieuw toekomt in België vindt de auteur meteen interesse en een uitgever. Op 30 maart 1862 verschijnt *Les Misérables*, een heuglijke gebeurtenis die de uitgever viert met een gigantisch banket in het bijzijn van burgemeester Fontainas.

In 1865 keert Victor Hugo opnieuw terug naar Brussel, waar hij zich vestigt aan het Barricadenplein met zijn echtgenote en hun twee kinderen. De figuur van de Franse balling blijft echter ook nu niet onbesproken. Wanneer hij het in 1871 opneemt voor de Parijse Communards begint de Belgische overheid zich te roeren, zij het pas nadat Hugo de opstandelingen had uitgenodigd om allen naar Brussel te komen. Een boodschap die Brussel niet beviel, want in de nacht van 27 op 28 mei wordt Hugo's huis op het Barricadenplein met stenen bekogeld. Koning Leopold II vond het ondertussen welletjes en zette Victor Hugo het land uit. ♦

Beste blok ooit

AGENDA

Door Erwin Aerts Lopez

Out Loud!

woensdag 4 juni t.e.m. zaterdag 28 juni

Beursschouwburg

August Ortsstraat 20-28, 1000 Bxl

paf: gratis

Samen met uw studiejaar eindigt ook het seizoen voor de Beursschouwburg. En dat sluiten ze telkens af met een maand gratis vertier. Boven op hun terras worden er optredens gehouden en films vertoond. Deze editie wordt geopend met *Cracked Actor*, een film uit 1975 die David Bowie volgt tijdens zijn Diamond Dogs Tournee. Verder bestaat het filmaanbod nog uit *Punk in London* en *200 Motels*. Deze laatste behandelt ook een tournee, maar dan hoe een zekere Frank Zappa die aanvoelt. Het muzikale luik is helaas heel wat minder. Het enige wat eventueel de moeite zou zijn is *Reptile Youth* en *Robbing Millions*. Waar is de tijd dat Harlem hier nog kwam optreden. Aan de andere kant is heel het gebeuren nog steeds gratis en afgaande op de muziek die jullie op de campus geserveerd krijgen het beste ooit! Dus pak die kans, want de zomer komt er aan, werkelijk het non-event dat twee maanden duurt.

Jeffrey Lewis & The Jrams

dinsdag 10 juni

Madame Moustache

Brandhoutkaai 5-7, 1000 Bxl

paf: €7

Duidt dit optreden in het groot en vet aan in je agenda! Want Jeffrey Lewis verblijdt ons nog eens met een optreden. Deze punk-folk-muzikant/stripauteur is een lust voor oor en oog, dit alles voor slechts €7 inkom. En als je geluk hebt, kan je misschien nog met een kunstwerk aan de haal. Vergeet niet jouw tickets op voorhand te kopen, want deze held is terecht bekend!

Classics

t.e.m. maandag 30 juni

Cinematek

Baron Horta Straat 9, 1000 Bxl

paf: €4

Sommige films moet je gezien hebben. Cinematek biedt u een verzameling mijlpalen en meesterwerken met mythische personages aan beide kanten van de camera. Natuurlijk valt er te discussiëren over hun specifieke kwaliteiten, maar niet over het feit dat ze deel zijn gaan uitmaken van een algemeen cultuurgood. Ze doen als verzameling meer dan voorbeelden stellen of een standaard bepalen: ze maken de dialoog over cinema mogelijk. Tips? Awel hier: *Pantserkruiser Potemkin* – *The Lady Vanishes* – *Scarface* (1932)

Het zilveren scherm

t.e.m. donderdag 26 juni

Cinematek

Baron Horta Straat 9, 1000 Bxl

paf: €4

Aangezien films kijken een goede manier is om even tot rust te komen, biedt Cinematek u nog een mooie verzameling aan. Hier brengen ze de populaire cinema van weleer opnieuw tot leven. Cinema zoals het moet beleefd worden: beeld en klank via pellicule geprojecteerd op een groot scherm in een comfortabele zaal. Met een zorgvuldig geselecteerde voorfilm (van trailer tot bioscoop-journaal), om de periode waaruit de film dateert tot leven te brengen.

Michaël Borremans

t.e.m. zondag 3 augustus

Bozar

Ravensteinstraat 23, 1000 Bxl

paf: €6-12

Borremans gaat persoonlijke verwijzingen naar historische schilderijen niet uit de weg en refereert ook vaak aan literatuur, fotografie en film. Hier kan je kennis maken met deze fascinerende kunstenaar, via een overzichtstentoonstelling met een 100-tal werken uit de voorbije 20 jaar. ♦

AL DEINEN 'DIVERSETOAT'...
'K HEM DA HIE' TOCH GEIRE
EWA VLÖMSCHER, ZUNNE!

